

Sygnatura akt III U 754/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 12-10-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Jadwiga Świącicka**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elwira Świecka

po rozpoznaniu w dniu 12-10-2015 r. w Koninie

sprawy K. L.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania K. L.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 16 czerwca 2015r. znak: (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasądza od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu

kosztów zastępstwa procesowego .

Sygnatura akt III U 754/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 16.06.2015 r. przeliczył K. L. emeryturę w związku z wprowadzonymi ustawą z dnia 5.03.2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.552) przepisami wskazując, że wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 1296,20 zł i w związku z tym, iż jest ona świadczeniem mniej korzystnym niż dotychczas otrzymywana emerytura organ rentowy zawiesił jej wypłatę.

Odwołanie od decyzji wniosła K. L. nie zgadzając się z decyzją, gdyż przez okres ponad 5 lat przebywała na urlopie wychowawczym a wysokość emerytury pomimo tej okoliczności nie zwiększyła się.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa sądowego według norm przepisanych wskazując, że przeliczono odwołującej świadczenie zgodnie z wnioskiem i ustalono nową wysokość świadczenia w kwocie 1.296,20 zł lecz z uwagi na to, że odwołująca ma prawo do wcześniejszej emerytury w wysokości 1.542,43 zł świadczenie to zostało zawieszono jako mniej korzystne.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

K. L. urodziła się (...) W okresie od 2.01.1974 r. do 15.12.2003 r. odwołująca była pracownikiem (...) w K. i w trakcie zatrudnienia od 21.11.1987 r. do 30.04.1991 r. oraz od 4.09.1991 r. do 10.09.1993 r. korzystała z urlopu wychowawczego.

Decyzją z dnia 12.11.2008 r. (znak : (...)) organ rentowy przyznał K. L. od dnia (...) r. emeryturę na podstawie art. 29 i 46 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2004.39.353 ze zm.). Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. 1976-1986 i 1994-2002 i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 71,67 %. Przyjęto, że odwołująca legitymuje się okresem 306 m-cy okresów składkowych i 102 m-cy okresów nieskładkowych. Świadczenie emerytalne było waloryzowane i obecnie wysokość emerytury wynosi 1542,43 złotych.

W dniu (...) r. odwołująca złożyła wniosek o emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego.

W toku postępowania organ rentowy decyzją z dnia 11.03.2014 r. ustalił K. L. kapitał początkowy który na dzień 1.01.1999 r. wynosił 114.120,27 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1.01.1977 r. do 31.12.1986 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 74,02 %. Do okresów składkowych organ rentowy uznał łącznie 247 miesięcy a do nieskładkowych okres 67 miesięcy, obejmujący m.in. okres sprawowania opieki nad dziećmi tj. 5 lat, 5 miesięcy i 17 dni, co do którego został zastosowany przelicznik 0,7 % za każdy rok.

Decyzją z dnia 9.09.2014 r. (znak : (...)) organ rentowy po zaliczce przyznał K. L. od (...) r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego

o którym mowa w art. 24 ust. 1b ustawy emerytalnej emeryturę. Jej wyliczenie nastąpiło na podstawie art. 26 ustawy i wysokość świadczenia wyniosła 1221,44 zł. Przy obliczaniu podstawy emerytury organ rentowy dokonał jej pomniejszenia o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne tj. 86359,94 zł za okres od 18.11.2008 r. do 28.02.2014 r.

W dniu 14.05.2015 r. odwołująca w związku ze zmianą ustawy z dnia 5.03.2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.552) wystąpiła o ponowne przeliczenie kapitału początkowego i o zmianę wysokości emerytury w związku z przebywaniem na urlopie wychowawczym.

W decyzji z dnia 10.06.2015 r. organ rentowy dokonał przeliczenia kapitału początkowego, ustalając, że na dzień 1.01.1999 r. wynosi on 120145,74 złotych.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1989 r. do 31.12.1989 r. i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 74,02 %. Do okresów składkowych organ rentowy przyjął 247 miesięcy a do okresów nieskładkowych m.in. okres sprawowania opieki nad dziećmi wynoszący 5 lat, 5 miesięcy i 17 dni, który został przeliczony zgodnie z art. 174 ust. 2a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok.

Decyzją z dnia 16.06.2015 r. organ rentowy przeliczył K. L.

emeryturę od 1.05.2015 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Jej wyliczenie zostało oparte na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej i przy obliczeniu podstawy emerytury organ rentowy dokonał jej pomniejszenia o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne tj. o kwotę 86359,54 zł. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.296,20 zł i w związku z tym, iż jest ona świadczeniem mniej korzystnym niż emerytura dotychczas pobierana, organ rentowy zawiesił jej wypłatę.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS. Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu. Spór pomiędzy stronami nie odnosił się do ustaleń stanu faktycznego, a do interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie.

Żądanie odwołującej związane było z przepisami ustawy z dnia 5.03.2015 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.552), która wprowadziła do ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748) regulację zawartą w art. 174 ust. 2a stanowiącą, że przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Okresy o których mowa w art. 7 pkt 5 ustawy to zaliczone przez ustawodawcę jako okresy nieskładkowe przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,

b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko.

Z kolei odwołanie się do art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy oznacza, że przy ustalaniu kapitału początkowego powyższe okresy należy przeliczać tak jak okresy składkowe tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% podstawy wymiaru kapitału początkowego za każdy rok tych okresów (z uwzględnieniem pełnych miesięcy), a nie jak dotychczas po 0,7 % podstawy wymiaru.

Uwzględniając złożony przez odwołującą wniosek organ rentowy wydał decyzję z dnia 10.06.2015 r. w której przeliczył wysokość kapitału początkowego uwzględniając okres urlopu wypoczynkowego odwołującej w wymiarze 5 lat, 5 miesięcy i 17 dni tj. 65 miesięcy i do tego okresu został zastosowany zgodnie z powołanymi przepisami przelicznik 1,3. W konsekwencji kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 120145,74 zł.

W dalszej kolejności organ rentowy dokonał zaskarżoną decyzją wyliczenia odwołującej emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wskazując,

że wysokość emerytury wynosi 1296,20 zł i z uwagi na okoliczność, że wysokość świadczenia jest mniej korzystna niż dotychczas otrzymywana emerytura organ rentowy zawiesił jej wypłatę.

Odwołująca domagała się wyjaśnienia okoliczności, że pomimo doliczenia ponad 5-letniego okresu korzystania z urlopu wychowawczego świadczenie emerytalne nie uległo zmianie. Dla wyjaśnienia tej kwestii koniecznym jest wskazanie, że odwołująca ma przyznaną od 18.11.2008 r. wcześniejszą emeryturę na podstawie art. 29 i 46 ustawy emerytalnej.

Osoba, która ma przyznaną wcześniejszą emeryturę może po osiągnięciu wieku emerytalnego złożyć wniosek o emeryturę przysługującą jej na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej. Odwołująca tego rodzaju wniosek złożyła w dniu 20.02.2014 r.

Świadczenie emerytalne po osiągnięciu wieku emerytalnego zgodnie z art. 25 ust. 1 i art. 26 ust. 1 ustawy składa się z kwoty uzyskanej poprzez podział sumy kwoty zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego.

W sytuacji odwołującej istotna jest regulacja, że w przypadku zgłoszenia wniosku o emeryturę opartą na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej przez osobę pobierającą wcześniejszą emeryturę to zgodnie z art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej

– podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

Przepis ten wskazuje, że unormowanie to dotyczy osób o których mowa w art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 ustawy emerytalnej lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), a więc także odwołującej gdyż na podstawie art. 46 ustawy odwołująca ma przyznaną od 18.11.2008 r. emeryturę.

Uzasadnieniem tego stanu rzeczy jest okoliczność, że pomimo wypłaty wcześniejszej emerytury organ rentowy nadal waloryzuje kwoty składek i kapitału początkowego zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w ZUS, które w przyszłości stanowią podstawę obliczenia emerytury o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej. Z tego też względu ustawodawca zdecydował się na odliczanie od podstawy obliczenia kolejnej emerytury kwoty wcześniej wypłacanej emerytury, które były przyznawane ubezpieczonemu przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego.

Powyższa regulacja została wprowadzona od dnia 1.01.2013 r. na podstawie ustawy z 11.05.2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.637). Nie zawierała żadnych przepisów intertemporalnych, należy zatem przyjąć, że przepis ten znajduje zastosowanie do tych osób, które pobierają już wcześniejszą emeryturę, a prawo do kolejnej emerytury uzyskają z tytułu powszechnego wieku emerytalnego po 31.12.2012 r.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy to należy zauważyć, że kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem okresów urlopu wychowawczego z wykorzystaniem przelicznika 1,3 została określona w decyzji z dnia 10.06.2015 r.

i niewątpliwie jest ona wyższa niż poprzednio ustalona przez organ rentowy. Mając jednak na uwadze regulację z art. 25 ust.1b ustawy emerytalnej organ rentowy zmuszony był od podstawy obliczenia emerytury odjąć kwoty emerytur wypłacanych odwołującej za okres od 18.11.2008 r. do 28.02.2014 r., stąd też końcowa wysokość świadczenia jest niższa niż otrzymywana do tej pory emerytura.

Zaskarżona decyzja nie pogarsza przy tym sytuacji odwołującej w stosunku do chwili nabycia przez nią emerytury w obniżonym wieku sprzed zmiany przepisu art. 25 ustawy albowiem pomimo osiągnięcia wieku emerytalnego odwołująca nie traci prawa do wcześniej przyznanej emerytury jako świadczenia korzystniejszego. Świadczenie emerytalne wyliczone na podstawie znowelizowanych przepisów jest dla wnioskodawczyni mniej korzystne niż dotychczas pobierana emerytura stąd też zakład wypłaca w dalszym ciągu świadczenie wyższe.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie K. L. uznając je za nieuzasadnione.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art., 98 i 108 kpc w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Jadwiga Świąćicka